

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Praha 4 – Jižní Město
K Milíčovu 674**

Adresa: K Milíčovu 674, 149 00 Praha 4 – Jižní Město

Identifikátor školy: 600 037 231

Zřizovatel: Městská část Praha 13, Ocelíkova 672, 149 00 Praha 4 – Jižní Město

Školský úřad Praha 4, Na Strži 35a, 140 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 18. – 22. listopadu 1999

Čj.	010 1561/99-2700
Signatura	oa4ct106

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků K Milíčovu má ve školním roce 1999/2000 od 1. do 9. ročníku celkem 33 tříd. Jejich průměrná naplněnost činí 23,7 žáků na třídu. Škola realizuje výchovně vzdělávací programy MŠMT ČR č.j. 16 847/96-2 Základní škola a v 15 jazykových třídách s orientací na německý jazyk program č.j.16 333/96-22-21. Škola je právním subjektem, příspěvkovou organizací.

Hodnocení kvality vzdělávání

Dějepis, občanská výchova

Dějepis a občanskou výchovu vyučují vždy čtyři učitelky, z toho tři pouze s pedagogickou způsobilostí. Kvalitu vyučování ovlivňuje vedle získané odbornosti i míra pedagogické erudice, vlastního zájmu, orientace a znalostí v oboru. Vyučuje se v kmenových učebnách, upravených a čistých, vybavených vhodným nábytkem a esteticky inspirativních. Účelně se využívá i výukový software v počítačové pracovně.

Fond učebnic ve sledovaných předmětech se průběžně inovuje s cílem vytvářet jednotné řady. Všechny používané učebnice mají platnou doložku MŠMT ČR. Kabinet společenských věd disponuje větším souborem geografických i historických map, soubory trojrozměrných pomůcek a diapositivů, historickými atlasy, textovými materiály. Příruční knihovna obsahuje širší výběr odborné a naučné literatury. Videotéka se doplňuje i vlastními záznamy vhodných televizních pořadů.

Školní žákovská knihovna obsahuje přibližně 2 850 svazků, kromě beletrie se stále více orientuje na encyklopedickou a naučnou literaturu. Doplnuje se pravidelně, především ze sponzorských příspěvků. Má pravidelnou výpůjční dobu, využívá se i v rámci zájmové činnosti. Příslušná dokumentace je řádně vedena.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala zásadě věkové přiměřenosti v jednotlivých ročnících a stanoveným výukovým cílům. Vhodným přístupem, volbou tempa i metod výuky byli zohledněni žáci se specifickými poruchami učení. Všechny hospitované hodiny byly promyšlené a pečlivě připravené. Výrazným kladem bylo střídání metod a forem práce včetně účelného využití výukových počítačových programů pro opakování a procvičování učiva i jako prostředku k motivaci a hodnocení. Zejména v občanské výchově byl dán značný prostor, aby žáci uplatnili své poznatky a formulovali své názory a postoje.

Problémem byla absence širšího odborného i didaktického zázemí některých učitelů, vyučujících předmět pouze s pedagogickou způsobilostí. Dílčími nedostatky některých hodin byla i výrazná převaha činnosti učitele a z toho pramenící pasivita žáků, tematická nesourodost, minimální názornost a nevyužití učebnice jako nejdostupnějšího vhodného pracovního materiálu.

Výrazným prvkem vstupní i průběžné motivace byla prezentace vlastní přípravy žáků (referáty, kvízy). Hodnocení se většinou neomezilo na vyhrazenou část, ale bylo organickým prvkem celé hodiny. Výsledné hodnocení bylo obvykle i součástí jejího závěru.

Vstřícná komunikace a kultivovaný projev učitelů působily na vytváření příznivé pracovní atmosféry i jako impuls pro žákovskou aktivitu.

Hospitované hodiny byly hodnoceny ve škále od vynikajících až po jedinou ještě vyhovující. I přes dílčí méně příznivý výsledek má vyučování bloku obou předmětů celkově velmi dobrou úroveň.

Fyzika

Výuka fyziky probíhá v souladu se zvolenými výchovně vzdělávacími programy, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou u všech tříd dodrženy. Učitelé zpracovávají rámcové časově tematické plány, které stanovují dlouhodobé rozvržení učiva a řazení tematických celků v ročnících.

Fyziku ve škole vyučují dvě učitelky, z nich pouze jedna je odborně a pedagogicky způsobilá, druhá je způsobilá jen pedagogicky. Na dobré úrovni je vybavení školy fyzikálními pomůckami pro demonstrační i žákovské experimenty. Většina vyučovacích hodin fyziky se vyučuje v odborné pracovně fyziky, která je vhodně uspořádaná z hlediska účelu i hledisek psychohygienických. Pro výuku se používají starší učebnice koncipované pro osmiletou docházku do základní školy.

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách byl vytčen cíl hodiny, jeho stanovení je využíváno zároveň k motivaci žáků. Probírané učivo navazovalo na předchozí poznatky. Náročnost a přiměřenost převážně frontálně vedené výuky vychází ze schopností, dovedností a znalostí žáků, i když v některých hodinách zaměřených na procvičení daného jevu chybí prostor pro aktivní relaxaci žáků. Podíl vlastní tvořivé práce žáků převažuje nad prací učitele. Žáci jsou cíleně vedeni k praktické aplikaci poznatků.

K prvotní motivaci a podnícení zájmu žáků slouží podrobné stanovení cíle hodiny. Silným prvkem je zařazení motivačních pokusů, prováděných vyučujícím nebo žáky. Většinou dynamicky vedená výuka využívá mezipředmětové vazby. Problémové otázky, které jsou jasně formulované, mají motivační i ověřovací funkci. Promyšlené propojení teoretických poznatků s praktickým využitím pomáhá odstranit u žáků pocit samoúčelnosti výuky. Průběžné hodnocení znalostí žáků učitelem je objektivní a má převážně pozitivně motivační charakter. Žákům není dána možnost sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení.

Učitelky vedou žáky k správné obsahové i gramatické formulaci otázek a odpovědí. Žáci se aktivně zapojují do řešení problému nebo při experimentování do popisu sledovaného jevu a ve vyšších ročnících se zapojují do formulování obecně platných závěrů. Kontrastem k tomu je řešení příkladů na tabuli, kdy žák mlčky píše a slovně nedoprovází zvolený postup řešení.

Obě učitelky mají vstřícný vztah k žákům, který je zřejmý i ze způsobu jejich vzájemné komunikace a je patrný z chování žáků v hodinách.

Rezervy výuky fyziky jsou ve vedení žáků k sebehodnocení, v provádění rozboru postupu při řešení fyzikálních příkladů žákem u tabule, u některých témat v zařazení experimentu a využití didaktických pomůcek, které umožní žákům aktivní relaxaci v průběhu výuky. K usnadnění výuky pro učitele i žáky by přispěly modernější učebnice.

Úroveň shlédnutých hodin se pohybovala od velmi dobré po dobrou. Celkově má výuka fyziky dobrou úroveň.

Matematika

Výuka matematiky probíhá v souladu se zvolenými výchovně vzdělávacími programy, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou u všech tříd dodrženy. Časově tematické plány z učebnic pro zvolený vzdělávací program.

Matematiku ve škole vyučují tři odborně a pedagogicky způsobilé učitelky a jedna učitelka

způsobilá pouze pedagogicky. Na dobré úrovni je vybavení školy didaktickými pomůckami pro výuku matematiky. Zvolená řada učebnic je závazná pro výuku matematiky od 6. do 9. ročníku. Výuka probíhá v učebnách, které jsou vybaveny žákovským i úložným nábytkem s odpovídajícími ergonomickými parametry a které mají i dobrou estetickou úroveň.

Frontálně vedené hodiny byly dobře strukturované s ohledem na věk žáků. Učitelé zřetelně formulují cíl hodiny a práci žáků v hodinách řídí tak, aby se cíl podařilo naplnit. Při výkladu nového učiva využívají starší poznatky žáků a kladou důraz na využití učiva v matematice samotné a v ostatních předmětech. Při procvičování učiva ne všechny učitelky využívají zpětnou vazbu. Žáci mají dostatečný prostor pro procvičení učiva. Respektuje se individuální tempo při samostatné práci a v některých třídách i diferenciováný přístup k žákům. Náročnost řešených příkladů a odborný rozsah učiva odpovídá schopnostem žáků. Domácí úkoly jsou přiměřené rozsahem a zohledňují schopnosti žáků.

Praktické užití probíraného učiva a pozitivní hodnocení učitelem v průběhu hodiny za úspěšné splnění úkolu se využívají k motivaci. Nedostatečně se využívá analýza chyb a závěrečné zhodnocení práce v hodině s důrazem na dílčí úspěchy žáků. Negativem je absence sebehodnocení žáky.

Ústní i písemný projev žáků má dobrou odbornou i jazykovou úroveň, u písemného projevu je dobrá i grafická úprava. Žáci, přiměřeně věku, bez problémů rozumí a sami užívají matematickou terminologii, včetně specifických matematických zápisů. Nedostatkem výuky je skutečnost, že při řešení příkladů na tabuli u většiny žáků chybí doprovodný komentář. Ve většině sledovaných hodin byla příjemná pracovní atmosféra, ovlivněná vystupováním učitelek.

Rezervy pro zkvalitnění výuky jsou ve využití dalších metod práce, zkvalitnění práce s chybou, důsledném vyžadování rozboru řešení příkladů a slovního doprovodu při zápisu na tabuli a vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Výuka matematiky má dobrou úroveň.

Hudební výchova

Předmět se vyučuje v rozsahu stanoveném zvoleným učebním plánem. Ve vyučování se přihlíží k aktuálnímu složení tříd, jejich celkové úrovni a zaměření (běžné třídy, rozšířená výuka jazyků). Učivo je v souladu učebními osnovami, stanovené výukové cíle a metody výuky jsou vhodné a přiměřené.

Vyučují dva učitelé, jeden s odbornou i pedagogickou způsobilostí; druhý, absolvent konzervatoře, bez pedagogické způsobilosti, má ovšem značnou muzikantskou praxi a zkušenost. Oba velmi dobře ovládají hru na klavír i akordeon a vhodně ji využívají.

Pracovní hudební výchovy je vzhledem k povaze předmětu vhodně umístěna v suterénu, svým vzhledem esteticky podnětná. Chybí tabule s notovou osnovou a odkazy k dějinám a teorii hudby, např. portréty hudebních skladatelů, kteří se význačně podíleli na formování kulturních dějin. Používají se platné učebnice Hudební výchova a Já, písnička.

Členění hodin, jejich tempo a struktura odpovídaly věku a charakteru třídy. Užití metody usilovaly o maximální názornost. Praktická ukázka s doprovodným nástrojem umožňuje rozvíjet u žáků smysl pro melodické a harmonické cítění, podporuje jejich celkovou muzikálnost. Orffova metoda rozvíjí nejen rytmické cítění, ale je i prostředkem seberealizace a vlastní tvůrčí činnosti. Teoretické přípravě byla věnována jen malá pozornost, důraz se kladl především na praktickou část a žánrovou orientaci v písňové tvorbě. Otázky slohu v kontextu se společenským a historickým vývojem lidstva, zařazení hudby v oblasti umění a jako prostředku vytváření estetických hodnot byly zcela opomenuty.

Žáci byli vhodně motivováni. Posilovala se neustále jejich snaha o pochopení, byl dán prostor k individuálním výkonům daným osobními dispozicemi jednotlivých žáků. Výrazně pozitivním prvkem bylo zdůraznění hudby jako prostředku vytváření etických hodnot, uvědomování si vzájemné úcty a tolerance i rozvíjení citového vnímání.

Kvalita vyučování hudební výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově má vzdělávání ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola se kromě rozšířené výuky cizích jazyků orientuje především na poskytování kvalitního základního vzdělání a vytváření harmonického prostředí pro rozvoj osobnosti dětí.

Činnost školy se řídí ročním plánem výchovně vzdělávací práce, projednaným a schváleným pedagogickou radou. Obsahuje i koncepční záměry a cíle, včetně prostředků k jejich realizaci, ve všech oblastech činnosti školy také v delší časové perspektivě. Stanoví konkrétní úkoly a delegování kompetencí na jednotlivé pracovníky i termíny plnění. Průběžně se aktualizuje a konkretizuje v týdenních plánech.

Metodické orgány jsou ustaveny, jejich činnost ve sledovaných předmětech je funkční.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je přiměřená možnostem školy, reaguje i na zájem žáků.

Vedení školy vyžaduje a sleduje vypracování tematických plánů učiva jednotlivými učiteli. Ve sledovaných předmětech odpovídají platným osnovám, jsou však různé úrovně, někdy dosti rámcové a příliš závislé na používaných učebnicích.

Koncepční záměry i plánování činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Organizování

Ředitelka školy stanovila kompetenční oblasti a k nim příslušné pravomoci svým zástupcům. Stanovila rozsah činnosti výchovného poradce. Povinnosti a pravomoci učitelů vycházejí z dokumentu Ustanovení pro učitele, náplň práce třídních učitelů stanovují Povinnosti třídních učitelů.

Řád školy obsahuje základní povinnosti a některá práva žáků. Při tvorbě tohoto dokumentu ředitelka vycházela z aktuálních problémů školy.

Zápisy z pedagogických rad jsou dobře vedené a dokládají, že se rada pravidelně zabývá kvalitou a metodami práce, způsobem práce s cizinci a se žáky se specifickými poruchami učení a chování, výchovným působením školy. Materiální zabezpečení vzdělávacího procesu ve sledovaných předmětech pomáhají řešit předmětové komise, které také zajišťují reprezentaci školy v soutěžích. Jsou též garanty využívání efektivních metod a forem práce ve výuce, plnění tohoto úkolu však nebylo v průběhu inspekce plně prokázáno (řada shlednutých hodin byla vedena frontálně, v některých sledovaných předmětech s převahou práce učitele).

Organizace výuky je plně v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Funkční je předávání informací od vedení školy k učitelům (zápisy z pedagogických rad a provozních porad, týdenní plány práce školy) a naopak. Informace předávané třídními učiteli

zákoným zástupcům mají různou úroveň. V některých třídách jsou nedostatečná sdělení týkající se aktivit v jednotlivých předmětech a aktuálních sdělení rodičům. Četnost informací o prospěchu žáků odpovídá časové dotaci jednotlivých předmětů. U některých žáků se vyskytuje v žákovské knížce zápis o opakovaném neplnění povinností (nevypracování domácích úkolů, nenošení pomůcek na výuku), který nemá u zákoných zástupců odezvu. Ze zápisů v žákovských knížkách však není zřejmé, zda škola problém účinným způsobem dále řeší.

Některé zápisy z třídních schůzek mají malou vypovídací úroveň o informacích sdělovaných rodičům třídními učiteli a problematice na schůzkách řešené.

V oblasti organizování je třeba zkvalitnit využívání efektivních metod práce a komunikaci některých učitelů. Organizování má dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Úkoly i kompetence pedagogických pracovníků stanoví interní dokumenty školy a plány činnosti. Jejich přidělení vychází z odbornosti, schopností i zájmů jednotlivých členů pedagogického sboru.

Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků jsou stanovena, zveřejněna a známa, neobsahují však požadavek dalšího vzdělávání. Většina pedagogických pracovníků se ovšem různými formami dále vzdělává (cizí jazyky, speciální pedagogika, protidrogová prevence), škola jim přispívá i finálně. Jejich iniciativa je v souladu i s potřebami školy.

Morální stimulací je i péče o vytváření optimálních pracovních podmínek a příznivého klimatu ve škole.

Hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Systém řízení zahrnuje i funkční mechanismus vnitřní kontroly s účinnou zpětnou vazbou k vedení školy. Výsledkem pravidelné kontroly povinné pedagogické dokumentace je její dobrá kvalita. Kontrolní činnost se rámcově plánuje, vede se k ní podpůrná dokumentace. Její výsledky se analyzují, jednotlivě projednávají, výsledné rezultáty se předkládají pedagogické radě školy.

Vedení školy v hodinách hospitovaných společně s inspekcí projevilo dobrý přehled o práci jednotlivých učitelů. Hodnotilo ji věcně, formulovalo závěry i doporučení k další práci. Vytváří podmínky pro iniciativu všech pracovníků.

K evaluaci škola využívá kontrolních prací zadávaných učiteli po projednání v metodických orgánech nebo vedením školy. Jsou vyhodnocovány v rámci tříd i celé školy.

Hodnoceny jako velmi dobré

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je systematické, plánovité a účinné. Jeho kvalita je hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Pedagogickou praxi ve škole konají studenti učitelství několika fakult UK.
- Organizace provozu školní družiny umožňuje účast žáků v zájmové činnosti i prostřednictvím externích subjektů.

- Výroční zpráva byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav. Obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Zpráva má i koncepční charakter.
- Rozšířená jazyková výuka: německý jazyk vyučují i rodilí mluvčí, sponzorsky jsou zajišťovány i poznávací pobyty v německy mluvících zemích.
- Koncepční záměr – možnost využití programu EEG biofeedback (poskytnutí prostor, finanční spoluúčast) na pomoc zdravotně oslabeným žákům pro terapii vývojových poruch a celkové zlepšení mentální výkonnosti. Existence takového centra v prostorách školy by snížila časovou zátěž pro žáky i finanční náročnost pro jejich rodiče.
- Oficiálně registrované Sdružení rodičů je partnerem vedení školy, společně se řeší připomínky a náměty rodičů k činnosti školy. Sdružení rovněž finančně přispívá na vybavení a další aktivity školy, spravuje též tzv. Sociální fond na podporu žáků se sociálně slabších rodin při různých akcích (Škola v přírodě apod).
- Prostředky pro své další vybavení i činnost získává škola i prostřednictvím vedlejší hospodářské činnosti a sponzorů.
- Je ustavena žakovská samospráva na úrovni školy i jednotlivých tříd, vydává školní časopis Chytráček.
- Škola nabízí i přiměřený, pestrý výběr bezplatných zájmových kroužků a dalších aktivit v době mimo vyučování. Aktivity hrazené rodiči provozují v prostorách školy i další subjekty. Žáci se účastní většího počtu sportovních, uměleckovýchovných i naukových soutěží, obvykle se umístí i v obvodním, eventuálně i v městském kole. Některé soutěže škola organizuje i v rámci obvodu nebo městské části.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina z 11. října 1999
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení školských zařízení č.j. 615/99/ZŠ z 15. března 1999
- Dotazník pro ředitele školy před inspekcí
- Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy
- Učební plán školy podle tříd a přidělených předmětů
- Seznam volitelných a předmětů a kroužků
- Přehled výuky předmětů z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících
- Povinná dokumentace žáků 2. stupně (evidence, katalogové listy, třídní knihy)
- Přehled zaměstnanců školy
- Řád školy
- Výroční zpráva školy za školní rok 1998/99
- Hospitační záznamy a analýza hospitovaných hodin
- Fakultativní dokumentace vedení školy a jednotlivých učitelů,
- Výběr žakovských písemností

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva

- Perspektivní koncepce školy odpovídající jejím možnostem i potřebám žáků
- Vstřícný přístup většiny učitelů k žákům, příznivá atmosféra ve vyučovacích hodinách
- Široká škála dalších aktivit školy zaměřených zejména k využití volného času dětí
- Úspěšnost při získávání grantů

Zásadní negativa

- Vyučování s převahou činností učitele nad činností žáků v některých hodinách

Doporučení k další činnosti školy

- V rámci metodických orgánů zkvalitnit roční plánování učiva
- V metodické činnosti zaměřit pozornost k odborné pomoci učitelům vyučujícím daný předmět pouze s pedagogickou způsobilostí

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a k účelu jejich poskytnutí (učebnice a pomůcky ve sledovaných předmětech, materiální vybavení objektu) hodnotí inspekce jako efektivní.

Na základě zjištěných skutečností v oblasti kvality vyučování ve sledovaných předmětech a kvality řízení, i s přihlédnutím k dalším zjištěním v inspekční zprávě, je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht v. r.
Členové týmu	RNDr. Hana Žufanová	.Žufanová v. r.
	Mgr. Miloš Formáček	Miloš Formáček v. r.

V Praze dne 3. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. prosince 1999

Razítko

Mgr. Věra Jarolímová

Mgr. Věra Jarolímová v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha 4	1999-12-22	010 1646/99-2700
Zřizovatel: Městská část Praha 11	1999-12-22	010 1645/99-2700

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny